

Tento dokument slouží výhradně k informačním účelům a nemá žádný právní účinek. Orgány a instituce Evropské unie nenesou za jeho obsah žádnou odpovědnost. Závazná znění příslušných právních předpisů, včetně jejich právních východisek a odůvodnění, jsou zveřejněna v Úředním věstníku Evropské unie a jsou k dispozici v databázi EUR-Lex. Tato úřední znění jsou přímo dostupná přes odkazy uvedené v tomto dokumentu

► **B**► **C1** SMĚRNICE RADY 93/13/EHS

ze dne 5. dubna 1993

o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách ◀

(Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29)

Ve znění:

		Úřední věstník		
		Č.	Strana	Datum
► <u>M1</u>	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011	L 304	64	22.11.2011
► <u>M2</u>	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2161 ze dne 27. listopadu 2019	L 328	7	18.12.2019

Opravena:

- **C1** Oprava, Úř. věst. L 303, 10.11.2016, s. 26 (93/13/EHS)
- **C2** Oprava, Úř. věst. L 324, 30.11.2016, s. 19 (2011/83/EU)
- **C3** Oprava, Úř. věst. L 17, 19.1.2023, s. 100 (93/13/EHS)

▼B▼C1**SMĚRNICE RADY 93/13/EHS****ze dne 5. dubna 1993****o zneužívajících ujednáních ve spotřebitelských smlouvách***Článek 1*

1. Účelem této směrnice je sblížit právní a správní předpisy členských států týkající se zneužívajících ujednání ve smlouvách uzavíraných mezi prodávajícím zbožím nebo poskytovatelem služeb a spotřebitelem.

2. Smluvní ujednání, která odrážejí závazné právní a správní předpisy a ustanovení nebo zásady mezinárodních úmluv, jejichž stranami jsou členské státy nebo Společenství, zejména v oblasti dopravy, nejsou předmětem ustanovení této směrnice.

Článek 2

Pro účely této směrnice se rozumí:

- a) „zneužívajícím ujednáním“ smluvní ujednání vymezené v článku 3;
- b) „spotřebitelem“ fyzická osoba, která ve smlouvách, na které se vztahuje tato směrnice, jedná pro účely, které nespádají do rámce její obchodní nebo výrobní činnosti nebo povolání;
- c) „prodávajícím nebo poskytovatelem“ fyzická nebo právnická osoba, veřejnoprávně nebo soukromoprávně vlastněná, která ve smlouvách, na které se vztahuje tato směrnice, jedná pro účely související s její obchodní nebo výrobní činností nebo povoláním.

Článek 3

1. Smluvní ujednání, které nebylo individuálně sjednáno, je považováno za zneužívající, jestliže v rozporu s požadavkem poctivosti způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, které vyplývají z dané smlouvy, v neprospěch spotřebitele.

2. Ujednání je vždy považováno za nesjednané individuálně, jestliže bylo sepsáno předem, a spotřebitel proto nemohl mít žádný vliv na obsah ujednání, zejména v souvislosti se smlouvou uzavíranou adhezním způsobem.

Skutečnost, že některé aspekty ujednání nebo jedno konkrétní ujednání byly sjednány individuálně, nevylučuje použití tohoto článku na zbytek smlouvy, jestliže celkové posouzení smlouvy ukazuje, že jde o smlouvu uzavíranou adhezním způsobem.

▼ C1

Jestliže některý prodávající nebo poskytovatel tvrdí, že určité standardní ujednání bylo sjednáno individuálně, je povinen o tom předložit důkaz.

3. Příloha obsahuje informativní a nevyčerpávající seznam ujednání, která mohou být považována za zneužívající.

Článek 4

1. Aniž je dotčen článek 7, posuzuje se zneužívající povaha smluvního ujednání s ohledem na povahu zboží nebo služeb, pro které byla smlouva uzavřena, a s ohledem na všechny okolnosti v době uzavření smlouvy, které provázely její uzavření, a na všechna ostatní ujednání smlouvy nebo jiné smlouvy, ze kterých vychází.

▼ C3

2. Posouzení nepřiměřené povahy podmínek se netýká ani definice hlavního předmětu smlouvy, ani přiměřenosti ceny a odměny službám nebo zboží dodávaným jako protiplnění, pokud jsou tyto podmínky sepsány jasným a srozumitelným jazykem.

▼ C1*Článek 5*

V případě smluv, v nichž jsou všechna nebo některá ujednání nabízená spotřebiteli předložena písemně, musí být tato ujednání sepsána jasným a srozumitelným jazykem. Při pochybnosti o významu některého ujednání se použije výklad, který je pro spotřebitele nejpriznivější. Toto pravidlo pro výklad se nepoužije v souvislosti s postupy stanovenými v čl. 7 odst. 2.

Článek 6

1. Členské státy stanoví, že zneužívající ujednání použitá ve smlouvě uzavřené prodávajícím nebo poskytovatelem se spotřebitelem nejsou podle jejich vnitrostátních právních předpisů pro spotřebitele závazná a že smlouva zůstává pro strany závaznou za stejných podmínek, mohl-li nadále existovat bez dotyčných zneužívajících ujednání.

2. Členské státy přijmou nezbytná opatření pro zajištění toho, aby spotřebitel neztratil ochranu, kterou mu poskytuje tato směrnice, proto, že si zvolil právní předpisy třetí země jako právní předpisy použitelné na smlouvu, jestliže smlouva úzce souvisí s územím členských států.

Článek 7

1. Členské státy zajistí, aby v zájmu spotřebitelů a soutěžitelů byly k dispozici odpovídající a účinné prostředky zabráňující dalšímu používání zneužívajících ujednání ve smlouvách, které uzavírají prodávající nebo poskytovatelé se spotřebiteli.

2. Prostředky uvedené v odstavci 1 musí zahrnovat právní předpisy, podle nichž se osoby nebo organizace, které mají podle vnitrostátních právních předpisů oprávněný zájem na ochraně spotřebitelů, mohou v souladu s vnitrostátními právními předpisy obrátit na soud nebo příslušné správní orgány s žádostí o rozhodnutí, zda smluvní ujednání sepsaná pro obecné použití jsou zneužívající, aby tak mohly použít vhodné a účinné prostředky k zabránění dalšímu použití takových ujednání.

▼ C1

3. S náležitým ohledem na vnitrostátní právní předpisy mohou být právní prostředky nápravy uvedené v odstavci 2 podávány samostatně nebo kolektivně proti řadě prodávajících nebo poskytovatelů z téhož hospodářského odvětví nebo jejich sdružením používajícím stejné obchodní podmínky nebo podobné podmínky nebo doporučujícím jejich použití.

Článek 8

Členské státy mohou přijmout nebo ponechat v platnosti přísnější ustanovení slučitelná se Smlouvou v oblasti působnosti této směrnice, aby zajistily nejvyšší stupeň ochrany spotřebitele.

▼ M1*Článek 8a***▼ C2**

1. Pokud členský stát přijme ustanovení v souladu s článkem 8, uvědomí o nich i o veškerých následných změnách Komisi, zejména pokud tato ustanovení:

- rozšiřují posuzování zneužívající povahy smluvních ujednání na individuálně sjednaná smluvní ujednání nebo na průměrnost ceny či úhrady, nebo
- obsahují seznam smluvních ujednání považovaných za zneužívající.

▼ M1

2. Komise zajistí, aby údaje uvedené v odstavci 1 byly spotřebitelům a obchodníkům snadno přístupné, mimo jiné na vyhrazených internetových stránkách.

3. Komise předá informace uvedené v odstavci 1 ostatním členským státům a Evropskému parlamentu. Komise konzultuje uvedené informace se zúčastněnými stranami.

▼ M2*Článek 8b*

1. Členské státy stanoví sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých podle této směrnice a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Tyto sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující.

2. Členské státy mohou tyto sankce omezit na případy, kdy jsou smluvní ujednání vnitrostátním právem označena jako zneužívající za všech okolností nebo kdy prodávající nebo poskytovatel nadále používá smluvní ujednání, která byla prohlášena za zneužívající pravomocným rozhodnutím přijatým v souladu s čl. 7 odst. 2.

3. Členské státy zajistí, aby byl při ukládání sankcí případně zohledněn tento demonstrativní a orientační seznam kritérií:

- a) povaha, závažnost, rozsah a doba trvání protiprávního jednání;
- b) opatření přijatá prodávajícím nebo poskytovatelem ke zmírnění nebo nápravě újmy utrpěné spotřebiteli;
- c) předchozí protiprávní jednání prodávajícího nebo poskytovatele;
- d) získaný finanční prospěch nebo omezení ztrát prodávajícího nebo poskytovatele z důvodu protiprávního jednání, pokud jsou dostupné příslušné údaje;

▼ **M2**

e) sankce uložené prodávajícímu nebo poskytovateli za totéž protiprávní jednání v jiných členských státech v přeshraničních případech, kdy jsou informace o těchto sankcích dostupné prostřednictvím mechanismu zavedeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 ⁽¹⁾;

f) jiná přitěžující nebo polehčující okolnost vztahující se na daný případ.

4. Aniž je dotčen odstavec 2 tohoto článku, členské státy zajistí, aby v případech, kdy mají být uloženy sankce podle článku 21 nařízení (EU) 2017/2394, tyto sankce zahrnovaly možnost buď uložit pokutu ve správním řízení nebo možnost zahájit soudní řízení o uložení pokuty, nebo obojí, přičemž maximální výše této pokuty bude činit alespoň 4 % ročního obratu prodávajícího nebo poskytovatele v dotčeném členském státě nebo dotčených členských státech.

5. V případech, kdy má být uložena pokuta podle odstavce 4, ale informace o ročním obratu prodávajícího nebo poskytovatele nejsou dostupné, členské státy zavedou možnost uložit pokutu, jejíž maximální výše bude činit alespoň 2 miliony EUR.

6. Členské státy oznámí Komisi sankce a opatření uvedené v odstavci 1 nejpozději 28. listopadu 2021 a neprodleně jí oznámí i všechny jejich následné změny.

▼ **C1***Článek 9*

Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu o používání této směrnice nejpozději pět let po dni uvedeném v čl. 10 odst. 1.

Článek 10

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 31. prosince 1994. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tato ustanovení jsou použitelná pro všechny smlouvy uzavřené po 31. prosince 1994.

2. Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

3. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 11

Tato směrnice je určena členskými státem.

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2394 ze dne 12. prosince 2017 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování právních předpisů na ochranu zájmů spotřebitelů a o zrušení nařízení (ES) č. 2006/2004 (Úř. věst. L 345, 27.12.2017, s. 1).

▼ C1

PŘÍLOHA

UJEDNÁNÍ PODLE ČL. 3 ODS. 3

1. Ujednání, jejichž předmětem nebo účinkem je:

- a) vyloučit nebo omezit zákonnou odpovědnost prodávajícího nebo poskytovatele v případě smrti spotřebitele nebo újmy na jeho zdraví způsobených jednáním nebo opomenutím prodávajícího nebo poskytovatele;
- b) nespravedlivě vyloučit nebo omezit zákonná práva spotřebitele vůči prodávajícímu nebo poskytovateli nebo jiné straně v případě úplného nebo částečného nesplnění nebo v případě vadného plnění některého ze smluvních závazků ze strany prodávajícího nebo poskytovatele, včetně možnosti započtení případné pohledávky spotřebitele proti pohledávce prodávajícího nebo poskytovatele;
- c) stanovit nepodmíněnou povinnost spotřebitele plnit, zatímco prodávající nebo poskytovatel váže své plnění na podmínku, jejíž uskutečnění závisí pouze na jeho vlastní vůli;
- d) umožnit, aby si prodávající nebo poskytovatel ponechal částky zaplacené spotřebitelem, jestliže se spotřebitel rozhodne neuzavřít nebo neplnit smlouvu, aniž spotřebiteli vznikne vůči prodávajícímu nebo poskytovateli právo na náhradu v přiměřené výši, jestliže je prodávající nebo poskytovatel stranou, která zrušuje smlouvu;
- e) zavázat spotřebitele, který neplní svůj závazek, k nepřiměřeně vysoké náhradě;
- f) dovolit prodávajícímu nebo poskytovateli odstoupit od smlouvy na základě svého volného uvážení, jestliže stejné právo není přiznáno spotřebiteli, nebo umožnit, aby si prodávající nebo poskytovatel v případě, že sám zruší smlouvu, ponechal částky zaplacené za služby, které dosud neposkytl;
- g) umožnit, aby prodávající nebo poskytovatel ukončil smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou bez výpovědní doby, ledaže pro to jsou vážné důvody;
- h) automaticky prodloužit smlouvu uzavřenou na dobu určitou, pokud se spotřebitel nevyjádřil jinak, je-li lhůta stanovená spotřebiteli k odmítnutí prodloužení smlouvy nepřiměřeně krátká;
- i) zavázat spotřebitele neodvolatelně k přijetí ujednání, s nimiž se nemohl seznámit před uzavřením smlouvy;
- j) umožnit, aby prodávající nebo poskytovatel jednostranně změnil smluvní ujednání bez rozumného důvodu přesně uvedeného ve smlouvě;
- k) umožnit, aby prodávající nebo poskytovatel jednostranně změnil bez rozumného důvodu jakékoli vlastnosti zboží, které má být dodáno, nebo služby, která má být poskytnuta;
- l) umožnit, aby cena zboží byla stanovena v okamžiku dodání nebo aby prodávající nebo poskytovatel zvýšil cenu, aniž by v obou případech přiznal spotřebiteli odpovídající právo odstoupit od smlouvy, jestliže je konečná cena příliš vysoká v poměru k ceně dohodnuté při uzavírání smlouvy;
- m) poskytnout prodávajícímu právo určovat, zda dodané zboží nebo poskytnutá služba je v souladu se smlouvou, nebo výlučné právo vykládat kterékoli smluvní ujednání;

▼ **C1**

- n) zúžit povinnosti prodávajícího nebo poskytovatele dodržovat závazky, na které přistoupili jeho zástupci, nebo podmínit tyto závazky dodržáním jiné zvláštní formality;
- o) zavázat spotřebitele ke splnění jeho povinností, i když prodávající nebo poskytovatel své povinnosti neplní;
- p) umožnit prodávajícímu nebo poskytovateli bez souhlasu spotřebitele postoupit smlouvu, jestliže to může vést ke snížení záruk pro spotřebitele;
- q) vyloučit nebo omezit právo spotřebitele podat žalobu nebo použít jiný právní prostředek nápravy, zejména požadovat na spotřebiteli, aby předkládal spory výlučně rozhodčímu soudu, na který se nevztahují ustanovení právních předpisů, nebo bránit uplatnění tohoto práva, nepřiměřeně omezit důkazní prostředky, které má spotřebitel k dispozici, nebo uložit spotřebiteli důkazní břemeno, které by podle použitelného práva měla nést druhá smluvní strana.

2. Oblast působnosti odst. 1 písm. g), j) a l)

- a) Ustanovení odst. 1 písm. g) nebrání ujednáním, jimiž si poskytovatel finančních služeb vyhrazuje právo vypovědět smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou, a to i bez výpovědní lhůty, je-li k tomu rozumný důvod, za předpokladu, že má poskytovatel povinnost informovat o tom bezodkladně druhou smluvní stranu nebo strany.
- b) Ustanovení odst. 1 písm. j) nebrání ujednáním, jimiž si poskytovatel finančních služeb vyhrazuje právo bez předchozího oznámení změnit úrokovou sazbu, kterou má platit spotřebitel nebo která má být spotřebiteli placena, nebo jinou úplatu za finanční služby, v případě, kdy je k tomu rozumný důvod, za předpokladu, že poskytovatel má povinnost informovat o tom při nejbližší příležitosti druhou smluvní stranu nebo strany, a že tato strana nebo strany mají možnost vypovědět smlouvu okamžitě.

Ustanovení odst. 1 písm. j) také nebrání ujednáním, jimiž si prodávající nebo poskytovatel vyhrazuje právo jednostranně změnit smluvní ujednání uzavřená na dobu neurčitou, za předpokladu, že má povinnost o tom informovat spotřebitele v dostatečném předstihu a že spotřebitel má možnost vypovědět smlouvu.

- c) Ustanovení odst. 1 písm. g), j) a l) se nevztahují na:
  - obchody s převoditelnými cennými papíry, finančními nástroji a s jinými produkty nebo službami, u nichž je cena závislá na fluktuaci kurzů nebo burzovních indexů nebo úrokových sazeb na finančních trzích, na něž nemá prodávající nebo poskytovatel žádný vliv,
  - smlouvy o nákupu nebo prodeji cizí měny, cestovních šeků nebo mezinárodních peněžních poukázek vystavených v cizí měně.
- d) Ustanovení odst. 1 písm. l) nebrání ujednáním o cenové indexaci, pokud jsou v souladu se zákonem a pokud je výslovně popsán způsob, kterým se ceny mění.